

Varočnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrt leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 popust. ---
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Baroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Silistrija padla.

V Bukarešti zahtevali preklic vojne napovedi Avstriji. — Pred veliko bitko v Dobruči. — Na naši rumunski fronti nič posebnega. — Štiridnevna borba na Oršovo. — Rusi silijo z veliko močjo čez Karpate na Ogrsko. — Pred novimi italijanskimi navali na primorsko fronto. — Zadnji angleško-francoski napor na zahodu. Vojno hujskanje na Španskem. — Angleška gonja proti Nizozemski. — Resen spor med Kitajsko in Japonsko. — Ogrska opozicija grozi. — Važna ministrska posvetovanja na Dunaju.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 10. septembra.
 Uradno se razglasa:

Rumunsko bojišče.

Položaj je nespremenjen.

Rusko bojišče.

Skupina generala kavalerije na dvojni vojni Karola: Sovražni napad proti našim postojankam na zahodni strani reke Cibo je bil odbit. V Vzhodni Galiciji je nastopil mir. Sicer nobenega dogodka.

Skupina maršala bavarskega princa Leopolda: Mestoma živahnejše bojno delovanje. Ob spodnjem Stohodu se je sovražni napad ponesrečil v artilerijskem zatvornem ognju.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti je bila Kraška visoka planota in toliminsko mostišče pod močnejšim sovražnim artilerijskim ognjem. Živahno artilerijsko in patrolno delovanje na posameznih delih tirolske fronte se nadaljuje. Severno od doline Travignolo so naše čete uničile naprej potisnjeno sovražno kritje in so pri tem prizadale Italijanom občutne izgube, ne da bi pri tem same izgubile le enega moža.

Balkansko bojišče.

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 10. septembra.

Francosko bojišče.

Bitka ob Sommi se po predvčerajšnjem odmoru zopet nadaljuje. Angleški sunek, ki je bil izvršen na 15 km široki fronti med krajema Thiepval in Combles, je bil izjalovljen vsled vstrajnosti čet, ki se nahajajo pod poveljstvom generalov barona Marschall in pl. Kirchbach. Pri krajih Longueval in Ginchy še niso dokončani boji iz bližine. Francozi so bili na ozemlju Belloy-Barleux od polkov generala pl. Quasta krvavo odbiti. Severno-zahodno od Chaumona smo pri očiščenju nekaterih delov jarkov vjeli nekaj sovražnikov in uplenili 6 strojnih pušk. Desno od Moze je prišlo do novih bojov južno od utrdb Thiaumont in vzhodno od Fleury. Vpadli sovražnik je bil s protisunkom pognan v beg.

Rusko bojišče.

Ne glede na opetovane brezuspešne ruske napade proti bavarskim četam pri Stari Czervišči ob reki Stohod je položaj od morja do Karpatov nespremenjen.

V Karpatih je sovražnik nadaljeval svoje napade. Zahodno od Šipota je pridobil ozemlja, v ostalem je pa bil povsod odbit.

Južno od Dorne Vatre so prišle nemške čete v dotiko z rumunskimi četami.

Balkansko bojišče.

Silistrija je padla.

Krvave izgube Rumunov in Rusov v zadnjih bojih so dognane kot zelo težke.

Na macedonski fronti nobenega dogodka posebne važnosti.

Pred veliko bitko v Dobruči.

Pariški listi poročajo, da koraka silna rusko-rumunsko-srbska armada od severa proti Dobruči. Ruska armada šteje 250.000, rumunska 100.000 in srbska 60.000 mož. Vojaški strokovnjaki pravijo, da imajo Bolgari, Turki in Nemci v Dobruči sicer mnogo manj vojaštva kot sovražniki, a da razpolagajo z veliko artilerijsko premočjo. Do odločilnih bojov utegne priti še le prihodnji teden.

Bolgarski kralj pri cesarju Viljemu.

Berolin, 9. septembra.

Bolgarski kralj Ferdinand, katerega je spremljal bolgarski prestolonaslednik, je došel v velik glavni stan na Vzhodu, kjer se bodo vršila posvetovanja s cesarjem Viljemom. Kralja spremljajo kabinetni načelnik Dobrovič in kilni pribočnik polkovnik Stojanov ter major Kolzov.

Potovanju kralja Ferdinanda v veliki nemški glavni stan se pripisuje veliko politično važnost.

Rumuni zahtevajo preklic vojne napovedi Avstriji.

Iz Pariza se poroča, da je priredilo rumunsko prebivalstvo, zlasti delavstvo, veliko zborovanje, na katerem so zahtevali, da rumunska vlada takoj preklic vojno napoved Avstriji. Zborovanja, ki se je vršilo pod milim nebom, se je udeležilo na tisoče delavcev in socialistov. Zborovanje je bilo zelo hrupno. Vsi govorniki so obsojali politiko ministrskega predsednika Bratianu. Končno je bila sprejeta resolucija, ki poziva vlado, da se takoj preklic vojna napoved Avstriji, ter da se zopet vrnejo stari prijateljski odnosi med Rumunijo in Avstrijo.

Spor med Kitajsko in Japonsko.

Novi-Jork, 9. septembra.

Brzjavke iz Vašingtona poročajo, da je Japonška radi spopadov kitajskih in japonskih čet v Chengchiatungu v Vzhodni Mongoliji dne 13. avgusta Kitajski predložila tajne zahteve.

Položaj je zelo resen. Verodostojna poročila pravijo, da je z japonskimi zahtevami ogroženo kitajsko gospodstvo čez celo notranjo Mongolijo.

V tukajšnjih uradnih krogih se presoja razvoj dogodkov z resno skrbjo, ker se je bati nove kitajsko-japonske vojske, katera bi zaževala tudi koristi Združenih držav.

Zadnja zaupna poročila, ki so o rusko-japonski pogodbi dospela v Vašington, pravijo, da bo nujno potrebno, da velevlasti obračajo več pozornosti novemu zatiranju Kitajske. Pogodba, ki sta jo skle-

nili Ruska in Japonška, resno ogroža samostojnost in neodvisnost kitajske ljudovlade. Radi malenkostnega spopada med Kitajci in Japonci — katerega so pravzaprav povzročili Japonci — bi poslednji radi izzvali resen spor, da bi mogli v kalnem ribariti. — Japonska sploh ne namerava Združenih držav poučiti o svojih zahtevah Kitajski, ker baje tudi Severna Amerika ni Japonski podala v sporu z Mehiko nikakih pojasnil.

Ministrska posvetovanja na Dunaju.

V soboto, dne 9. septembra, se je vršilo pod predsedstvom našega zunanjega ministra skupno posvetovanje ministrov, katerega so se udeležili oba ministrska predsednika, skupni ministri, avstrijski in ogrski ministri gospodarskih zadev in vodja notranjega ministrstva.

Predmet posvetovanj so tvorila gospodarska vprašanja, ki so v zvezi z vojno, zlasti zadeva glede preskrbe prebivalstva z živili. O tožadnih za potrebo spoznanjih odredbah so bili storjeni soglasni sklepi.

Bratianu se opravičuje.

Dunajska „Zeit“ objavlja naslednja izvajanja rumunskega ministrskega predsednika Bratianu, ki jih je prejela z verodostojne strani. Bratianu se opravičuje tako-le:

Rumunska je imela v dveh smereh naravne želje po novem ozemlju: napram Sedmograški in Besarabiji. V obeh slučajih bi bila mogla doseči kaj edino le z napadom. Prikladnejše bi bilo, da bi se osvobodila pred vsem Besarabiji, ki je pred leti že pripadala Rumunski in se rumunskim rojakom tamkaj godi slabše kot na Sedmograškem ter je meja letam bolj odprta in se more lažje napasti. Ker je poleg tega Rumunska živela v prijateljsstvu z Avstro-Ogrsko, bi bilo marsikaj moglo govoriti za priključitev k osrednjima vlastima. Toda tudi poražena Rusija, ki bi bila izgubila svoja tujenarodna zapadna ozemlja, bi še vedno ostala velevlast, bi bila celo še ojačena s tem, ker bi bilo rustvo složnejše in enotnejše. Ta Rusija pa bi bila potem večer sovražnik malega podonavskega kraljestva. Velečila, kakor je Ruska, bo četudi ne danes, pa vendar v desetih letih zopet dovolj močna za novo vojno in bi se potem lahko maščevala nad Rumunsko, bi ne vzela nazaj samo Besarabije, temveč bi uničila vso rumunsko državo. Niti v interesu Avstrije, niti v interesu Ogrske ni, da bi imeli na jugovzhodu močnega in povečanega sosedu. S tega stališča je umljivo, da Rumunska ni stopila na stran osrednjih vlasti. Nasprotno pa je vedela moja vlada, da se Avstro-Ogrska bori za življenje in smrt in da more iz te borbe iziti le kot zmagovalka ali pa razdeljena. V tem zadnjem slučaju bi habsburška monarhija izgubila stališče velevlasti in bi se bilo Rumunski tem manje bati njenega maščevanja, čim manjši bi bil ostanek države. Proti samostojni in pomanjšani Ogrski bi ojačena Rumunska vedno mogla braniti svoje novoosvojeno sedmograško ozemlje. Zato so bili rumunski domoljubi že od nekdaj za to, da v slučaju poraza habsburške monarhije izpolnijo nje razdelitev. Rumunska vlada se je v tej smeri tudi pogajala z entento, toda ta pogajanja izpočetka niso dovedla do uspeha, ker je Sasonov južne sedmograške županije

že obljubil Srbiji. Dne 15. majnika 1915 je Bratianu ponudil ruski minister zunanjih stvari izpolnitev vseh rumunskih zahtev pod pogojem, da rumunska armada nemudoma udari na Braševu. Toda dne 15. majnika smo imeli že Gorlice za seboj in Mackensen je stal že pred vrati Przemysla. Zato je načelnik rumunskega generalnega štaba svetoval Bratianu, naj počaka nadaljnjih dogodkov. Zato je Rumunska ostala nevtralna in Bratianu je v rumunski zbornici podal izrecno izjavo, da v njegovi politiki ne bo spremembe, dokler bo to v njegovi moči in dokler osrednji vlasti ne doživite odločilnega poraza. Po oni izjavi v parlamentu je nastopila cela vrsta novih dejstev, ki so dovedla do novega stališča rumunske vlade. Tako premaknitev sil na Balkanu, poraz Srbije, turško-bolgarska zveza in s tem zvezana nova gospodarska vprašanja, zlasti pa ojačenje bolgarskega položaja ni moglo ostati brez vpliva na Rumunsko.

Ta izjava rumunskega ministrskega predsednika, podana pristojnim diplomatom, priznava torej s čudovito odkritosrčnostjo, da za Bratianovo dvorezno politiko nikdar ni bila soodločilna zvezna dolžnost napram Avstro-Ogrski in Nemčiji, ali da bi bila ta dolžnost tudi le moralno vplivala nanjo, temveč da je bila zanjo čisto brez pomislekov vedno odločilna edino le gola lakomnost.

Oskrbovanje z usnjem za civilno prebivalstvo.

Ker se je od toliko strani Slovenskega Štajerja obrnilo na mene pismo radi podplatov, pošlam javnosti v tej zadevi ta-le pojasnila:

V vsakem okraju se naj obrne eden ali več trgovcev, ki so imeli pravico prodajati usnje, zlasti pa vsi usnjariji, na „Wirtschaftsabteilung des Steierm. Gewerbeaufsichtsinstitutes, Graz, Burggasse št. 13“ s prošnjo, da se jim nakažejo podplati. Zavod razdeli usnje, katero dobi od c. kr. vojaške oblasti, razmerno v deželi po zakonito določeni najvišji ceni (ministerjalni odlok od dne 12. julija 1915, drž. zak. št. 197) in 7% dodatka in še posebej stroške za prevažanje. Usnjariji in trgovci smejo prodajati to usnje čevljarjem in strankam le s 5% dobička. To poudarjam zlasti radi tega, ker se mi je javilo, da je neki trgovec v brežiškem okraju zahteval od kmetov za 1 kg podplatov od 40 do 60 K, kar je nezaslišano navijanje cen. Vse take slučaje mi naj kmetje takoj naznani. Za dobavo podplatov prav rad posredujem pri zavodu, pri katerem sem se že dvakrat posvetoval v tej zadevi.

Dr. Verstovšek, dež. odb.

Rumunsko bojišče.

Na sedmograški fronti še vršijo večji boji na cesti Petrovo—Hatszeg. Oršova je v rumunskih rokah. — Bolgari so v Dobruči zavzeli mesto in trdnjavo Silistrija ob Donavi, katero so leta 1913 po bukareškem miru morali odstopiti Rumuniji. Tako so Bolgari sedaj zasedli skoro vse ozemlje v Dobruči, kar so ga morali omenjenega leta izročiti zahrbnemu sosedu, Silistrija šteje 20.000 prebivalcev. V Do-

bruči vzhodno in jugovzhodno od Silistrije utegne priti v bližnjem času do velike bitke med rusko-rumunsko-srbsko in bolgarsko-turško-nemško armado. Pariška poročila pravijo, da ima sovražnik pripravljenih okrog 400.000 mož proti Bolgarom.

Velike politične važnosti je potovanje bolgarskega kralja Ferdinanda k nemškemu cesarju Viljemu.

Štiridnevna borba za Oršovo.

Kakor se iz Bukarešte poroča švicarskim časnikom, se je Rumunom še le po izredno srditih štiridnevnik bojih posrečilo dobiti Oršovo v svojo posest. General Anarescu, ki poveljuje južnemu sedmograškemu rumunskemu krilu, je zapovedal svojemu desnemu krilu, da naj prodira proti Petrovu. Levo krilo pa je istočasno napadalo pri Oršovi. Tukaj so Rumuni zadeli na izredno hud odpor.

Na črti Petrovo—Hatszeg.

Na cesti Petrovo—Hatszeg (severovzhodno od Oršove) so naši dne 8. septembra vrgli Rumune 4 km nazaj v prvotne postojanke. Sovražnik je nato z novim napadom na naše desno krilo te skupine prisilil naše, da so se umaknili v svoje poprejšnje postojanke.

Hudi boji v Dobruči.

V Dobruči so se pričeli hudi boji. Rusi in Rumuni so poslali v Dobručo velike rezerve. Pred mestom Dobrič se je dne 8. septembra razvila zelo srdita bitka, ki ima značaj borbe za posamezne postojanke. Švicarski listi pišejo, da imajo Rusi in Rumuni premoč nad bolgarskimi, nemškimi in turškimi četami. Dne 8. t. m. so Bolgari vse sovražne napade odbili.

Pred velikim ruskim napadom na Bolgarsko.

„Pester Lloyd“ piše: Brez dvoma pripravljajo Rusi velik napad na Bolgare. Težišče bojevanja se bo v kratkem preložilo na Dolenjo Donavo in v Dobručo. Sedaj se je izkazala dalekovidnost bolgarsko-avstrijsko-nemških zaveznikov, da so prehiteli sovražnika. Bolgari in Nemci v Dobruči bodo imeli prihodnje mesece zelo važno, da, celo najvažnejšo nalogo v sedanji vojni. Čim bolj se posreči avstro-ogrskim, nemškim in turškim četam na Sedmograškem in v sosednih odsekih obrežuspešiti sovražni napor — tem lažje delo bodo imeli Bolgari in Nemci v Dobruči.

Bolgarijo so hoteli podkupiti.

Bolgarski poslanik v Bernu je izjavil, da je četverosporazum obljubil Bolgariji, ako stopi na stran četverosporazuma in sklene z njim posebej mir, vse turško ozemlje do črte Enos—Midia—Kavala, celo grško in srbsko Macedonijo in Dobručo. Bolgari pa so ponudbo odklonili.

Naš poslanik odpotoval iz Bukarešte.

Dne 6. septembra je naš bukareški poslanik,

so vedeli in tudi niso vpraševali.

Živel je od dela in od radodarnih rok. Pečal se je s kamnarezbo. Narejal je kropivnike, izklesaval je črke, katere mu je peresa vajena roka napisala na polirani kamen, ker on ni znal ne brati in ne pisati. Popravljaj je cerkvene otarje in rezal svetnike iz lepega kamna.

Danes popoldne je šel v kamenolom, da bi tam dobil pripraven kamen za kropivnik. Sreča mu je i bila ugodna in njegov trud ni bil zaman. Dober in lep kamen je dobil, da ga je fant in vsa družba kar občudovala.

Prepevaje je odšla vesela mladina. Dolgo je še gledal Mertan otožen za njo; zgubančil je čelo in je vzdihnil iz dna svoje duše:

„Ubogi vaši otroci!“

Nato se je pripognil, vzel svoj tovor zopet na ramo in šel v svojo skromno delavnico, v mlin. Tukaj blizu cerkve Matere božje, v katero je rad zahajal, si je poiskal stanovanje. Bil je pobožen, a tudi vnet za slovenski narod in se ni sramoval materinega jezika. Mlinarica, pobožna in radodarna ženska v najboljših letih, ga je rada imela pod svojo streho in mu tudi dobro stregla.

„Danes imam nekaj posebnega za večerjo: v gori sem Pajrovim seno spravljala in nazaj grede sem nabrala lisice, vse rumeno jih je bilo“, je dejala mlinarica, ko je prišel Mertan domov.

Ko se je vsedel na klopec pred hišo, mu je prinesla mlinarica večerjo. Njena otroka, majhni Janko in mlajša Lenica, sta komaj čakala, da je Mertan pojedel. Tudi sosedovi otroci so prihiteli, radovedni na njegove pravljice in pripovedke. Vsedli so se na trato in s prosečimi očmi ga pogledovali, rekoč:

„Očka, povejte nam kaj!“

Dobro in globoko je vplivala Mertanova beseda na srca dece. Znal je ubrati pravo struno.

grof Černin, zapustil rumunsko glavno mesto in odločeval s svojim osebjem čez Rusijo v Švedijo, odkoder se vrne v Avstrijo.

Rusko bojišče.

V Karpatih se vršijo hudi boji za prehode na Ogrsko. Posebno v bukovinskih Karpatih, kjer se bi-jejo naši z Rusi in Rumuni, je sovražni pritisk zelo hud.

Ob reki Cibo.

V južnozahodnem kotu Bukovine dela reka Cibo mejo med Ogrsko in Bukovino. Dne 8. septembra so se na vzhodni strani te reke vršili izredno hudi boji. Po večurnem boju se je Rusom končno posrečilo, da so vrgli naše čete na posameznih delih te fronte preko reke, to je na ogrska tla.

Stara Vipčina, Stara Občina in Magura.

V srditih bojih, ki so se zadnje dni vršili na bukovinsko-gališkem karpatskem gorovju, se je Rusom posrečilo, da so se polastili karpatskih gorskih vrhov Stara Vipčina in Stara Občina, dočim se za goro Magura vrše krvavi boji.

Turki vjeli v Galiciji 1000 Rusov.

Dne 8. septembra so turške čete, ki se borijo v Vzhodni Galiciji, pri mestu Brzezany vjele 1000 Rusov in vse ruske napade krepko odbile.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču, posebno v Primorju, hudi artilerijski boji, ki so baje predznak bodoče italijanske ofenzive.

Pred novimi italijanskimi napadi.

Zadnje dni je italijanska artilerija pričela naše postojanke na Primorskem in na Tirolskem obstreljevati z izredno srditostjo. Vojni poročevalci pravijo, da je to znamenje za bližajoče se velike italijanske napade, posebno na Goriškem.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljuje z nespremenjeno silo angleško-francoska ofenziva ob rekah Somme in Moze. Pri verdunski predutrdbi Thiaumont se bijejo novi hudi boji.

Uspeh pri Verdunu.

Pri Verdunu se bijejo izredno krvavi boji. Dne 6. in 7. septembra so Nemci pri trdnjavi Souville na desnem bregu reke Moze izgubili nekaj svojih postojank. Dne 8. septembra se jim je v srditi borbi moza z močnem posrečilo, da so izgubljene postojanke zopet dobili nazaj.

„Sedaj ste še lahko veseli“, je začel, „ker nimate še nobenih skrbi, toda doživeli boste hude čase. Mene boče tedaj že krila hladna zemlja tukaj pri cerkvi pod sliko sv. Krištofa. Hudi časi bodojo prišli nad vas, ko boste tako stari in tako sivi, kakor sem sedaj jaz: hudi bodojo pa tako, da bode kar strašno.“

Ljudje bodojo popolnoma drugače živeli, kakor sedaj mi: kmet bode hotel biti sam svoj gospod, ne bode mu ugajalo kmečko delo, ne bode hotel delati s svojimi rokami; kupoval bode za zlate denarje orodje, ki bode samo vse storilo. Vozovi brez konj bodojo drdrali po cesti. Domačo obleko bodojo ljudje tedaj zavrgli in iz tujega dragega blaga si bodojo napravljali svoja oblačila. Domača jed nikomur ne bode več všeč, še berač ne bode zadovoljen z njo. In sploh domačih stvari ne bodojo ljudje več spoštovali in cenili.

Ljubezni svet ne bode poznal, ne bode je več na svetu: sin ne bode poznal očeta, tepla se bode in tožila, hčerke bodojo hotele biti bolj modre kakor njihove matere. Posvetne veselice bodojo ljudem bolj ugajale in jih bodo bolj cenili kakor službo božjo. Zametavali bodo cerkev in materni jezik, ga zatajevali in se ga sramovali. Vse bode hotelo nemško govoriti in vladala bo le nemščina. Živne ne bodo več gonili na skupno občinsko pašo, vzeli jim jo bodojo, in tedaj bode šlo slabo ubogim ljudem. Bog naj se jih usmili! Da, da, ljubi otroci, sedaj tega še ne razumete prav, toda nekoč se boste spominjali mene in mojih besed.

Ko svet ne bode poznal ljubezni do Boga in do bližnjega, tedaj bodo prišli hudi časi. Začela se bo vojska. Dokler bode „spodnji vol tulil“, dokler se bodojo spodaj bojevali, tedaj še ne bodo ljudje občutili toliko hudega! kadar pa bode „gornji vol tulil“, kadar se bodo začeli boji zgoraj — pokazal je z roko na južne gore — tedaj bode groza in strah. Sovraž-

LISTEN

Stari Mertan.

Po zilski ljudski govorici spisal J. M.

Proti večeru je bilo. Toplo poletno solnce je še pošiljalo svoje zadnje žarke na rodovitna polja in na pokosene travnike, kamor so se vlegle dolge sence od bližnjega gorovja. Vesela slovenska pesem in vriskanje domov se vračajočih senosikov je odmevalo z gorovja v dolino na uho sivega starčka, ki je počival od napornega truda pod veliko smreko na razpotju. Rad je poslušal slovensko petje in ni čuda, da je počakal na veselo družbo.

„Dober večer, Mertan“, ga kmalu pozdravi čil fant v najboljših letih.

„Bog ga daj! Danes ste posebno dobre volje, je že moralo biti kaj boljšega!“

„Tisto pa že, naša gospođinja nam vedno privoščiči v tem času kaj boljšega. Toda tudi navađa je, kakor veste, da se po končani gorski košnji zapoje. Tukaj imate zopet krasen kamen za kropivnik. Bog vam plačaj vaše delo!“

Vesela mladina se je približala in pozdravila starčka; rada ga je imela in ga rada poslušala. Bil je majhne postave, držal se je sključeno. Plava suknjica, segajoča do kolen, spredaj in zadaj našita z velikimi rumenimi gumbi, ga je razločevala že od daleč od drugih ljudi. Brada, bela kot sneg, mu je segala do prs. Njegovo bistro, a ljubeče oko je pridobilo vsakega, ki je prišel k njemu.

Bil je Mertan pri vseh ljudeh v Zilski dolini jako priljubljen ne samo zaradi svoje goreče pobožnosti, ampak tudi zaradi svojega lepega vedenja, s katerim si je osvojil vsako srce. Znan je bil povsod po imenu Mertan, ali odkod je prišel, tega mnogi ni-

Zadnji napori Francozov.

V Švico došli francoski listi soglasno poročajo, da hoče angleško-francosko vojno vodstvo ob Sommi sedaj za vsako ceno izsiliti odločitev.

„Matin“ piše: „Prebiti moramo sovražno črto.“ — Po „Petit Journalu“ se je novi zimski vojski mogoče še izogniti, če bi se zavezniki Francije pravtako junaško borili, kakor francoska armada.“ — Z bojišča došlo poročilo lista „Echo de Paris“ končuje tako-le: „Mi vržemo vse svoje rezerve v boj, da bi se še letos končalo trpljenje francoskega ljudstva.“

Pred Solunom.

Bolgari polagoma napredujejo. Sicer pa nič posebnega.

Sarrail ne sme več čakati.

Pariški „Temps“ poziva generala Sarraila, da naj ne čaka več z ofenzivo, ampak naj takoj na macedonski fronti napade Bolgare. Čakanje in cincanje utegne biti za četverosporazum usodopolno. General Sarrail svojega počasnega vojskovanja ne more opravičiti.

Bolgari tudi pri Solunu napredujejo.

„Tribuna“ javlja iz Aten: Bolgari so napadli z močnimi silami Košani in Djuguni in zasedli kraje: Dior, Knuf, Balkani in Amporit, katere so bili prej izpraznili Grki. Razvili so se težki boji.

Solunski narodni odbor.

Solunski narodni odbor je sklenil uvedbo vojne sodišča, posebne sanitetne službe in tiskovnega urada. Nabori letnika 1915 so se pričeli v Macedoniji po odobrovem ukazu dne 3. sept.

Gibanje na Grškem.

Švicarski listi poročajo iz Aten, da se opaža posebno med grškim vojaštvom veliko gibanje proti Venizelosu. Grška armada smatra Venizelosa kakor glavnega krivca sedanjega nesrečnega položaja Grške. Venizelos je v očeh armade kriv, da morajo družinski očetje tako dolgo služiti v armadi, ker je tiral Grško v četverosporazumove kremlje.

Vojno hujskanje na Španskem.

Iz Ženeve se poroča dne 7. t. m.:

„Temps“ je prejel iz San Sebastiana poročilo, da četverosporazumova propaganda za tesneje zvezo Španske s četverosporazumom zahteva na Španskem ob velik odpor. Špansko časopisje stalno objavlja pravilne klice, da hoče četverosporazum Špansko v reči v žrelo vojne, v sled česar je marquis Polaireja po vsej Španski razglasil oklic, da mora vlada z ozirom na te temne spletke ponovno slovesno podati izjavo nevtralnosti. Najbolj se graja skupina takojimenovanih reformistov, ki jih vodi pariški pisatelj Melguades Alvarez in ki namerava potovanja na Francosko v svrhu propagande za vstop Španske v vojno ob strani četverosporazuma. Lista „Heraldo“ in „Coreo Espanol“ zahtevata takojšnjo aretacijo agitatorjev.

nik sicer ne bode pokončal naših krajev, ampak od naših prijateljev bo vse poteptano. Pomandrili bodo pa tako, da tista krava, katera bo še ostala, to nosila zlat zvonec na vratu. Zilska dolina bo konjska planina.

Vsak bo vojak: sin in oče se bodeta bojevala skupno zunaj na bojiščih. Končno bodo preganjali še vero in duhovnike. Ali boj ne bo trajal dolgo, tako dolgo, da bo en hlebec kruha premalo, poldruga pa preveč (hlebec kruha bo najbrž žetev enega leta). Odločilo se bo zgoraj in zmaga bo naša.

Ljudje se bodo začeli med seboj ljubiti, tako da bodo veseli, če bodo le videli iz druge doline se vzdigujoči dim, ki jim bo naznanjal, da tam še ljudje živijo. Kar pa bode ljudi ostalo, se bodo dobro imeli, dobre letine bodo doživeli.

Tako je pravil stari Mertan in tudi odrasli so ga prišli poslušati. Vse, moške in ženske, je rado čulo njegova prerokovanja. Tako se je tudi povsod udomačil in priljubil.

Žalibog, njegova poslednja želja se ni izpolnila. Ni njegovega groba tam pri cerkvi pod sliko sv. Kristofa. Umrl je v drugi vasi in bil tam pokopan. Toda čeravno že več kot 60 let spi v hladnem grobu, spomin na njega in njegova prerokba še dandanes živita med Zilani.

„Resnica je, kar je rajni Mertan prerokoval“, pravi marsikdo, če se zamisli ali pogovarja o današnjih dogodkih, če mu slabo in hudo gre. „A zmaga bo naša“, te besede ga tolažijo in mu dajejo upanje, da bode prišla kmalu za nas rešitev, da bodedo enkrat in sicer kmalu zmagali, da bode kmalu zasvetil svetli križ, znamenje sprave, in zvezda miru in ljubezni v naši lepi in ljubi domovini.

Angleška gonja proti Nizozemski.

Londonski dopisnik lista „Nieuwe Rotterdamse Courant“ poroča:

Tednik „John Bull“ omenja v nekem članku, da so po vsem Londonu nabiti lepaki z naslednjim oklicem: „Nizozemski je treba nečvornno povedati svoje mnenje. Nizozemska mora sodelovati. Povejte Nizozemski, da naj preneha preživljati Nemce in da naj pove odkrito, na kateri strani je.“ Dopisnik dostavlja, da vsebino lepakov sporoča le zaradi popolnosti in da so brez vsakega pomena.

Politične vesti.

Nemške stranke. Prizadevanja za ustanovitev enotne nemške stranke v Avstriji so menda ponesrečila, pač pa snuje nemškonacionalni poslanec dr. Erler iz Inomosta novo nemško združenje poslancev, v katerem bi ne bilo ne radikalcev, ne kršč. soc., ne agrarcev. To združenje bo štelomenda kakih 50 članov in bo imelo 12. t. m. svoje prvo zborovanje, dočim bo nemški »Nationalverband« zboroval 14. t. m. Ime novega združenja še ni določeno, poroča se pa, da hoče delati na sklicanje parlamenta ali vsaj delegacij.

Madžarska opozicija grozi. Grof Julij Andrássy je izjavil nekemu časnikarju, da se parlamentarni boji, ki jih bije opozicija niso končani. Pravi boj se še le bo pričel, ko se bo prihodnji terek pričela razprava o predlogih manjšine. Andrássy pravi, da bi se avstrijska delegacija lahko popolnoma mirno sklicala. Ali bo madžarska opozicija že sedaj zmagovala, ni gotovo, ker se večino da težko o pravičnosti naših ciljev prepričati. Naš boj ni naperjen naravnost ali v prvi vrsti proti Tiszi, ampak proti Burianu, kateremu njegovih političnih pogreškov nikakor ne moremo odpuštili. Zaupanje v vlado smo zgubili posebno radi tega, ker smo bili po rumunski armadi presenečeni in je sovražnik zasedel dele našega rumunskega ozemlja in sicer vsled slabih obrambnih priprav. Sedmograško pomeni za Ogrsko mnogo več, kot Alzacija za Nemčijo. Te dežele mi ne moremo pogrešati. Nihče ne dvomi, da jo bomo skoro zopet dobili nazaj.

Zaradi veleizdajstva obešen. Kakor razglasa vojaško poveljništvo v Gradcu s poveljem, izdanim dne 27. avgusta t. l., je sodišče pristanišča v Puli trgovskega kapitana iz Kopra, Nazarija Sauro, avstrijskega državljanca, obsodilo zaradi zločina veleizdajstva, zagrešenega z udeležbo pri operaciji nekega italijanskega podvodnika proti domači obali, v smrt na vešalih. Sodba se je izvršila takoj. Sauro je bil velik nasprotnik Slovencev in Hrvatov v Istri.

Tedenske novice.

18 smrtni dan cesarice Elizabete je bil včeraj, dne 10. septembra.

Duhovne vaje v Gradcu. V sekovski knezoškofiji je vodil za duhovnike iste škofije vlč. g. dr. Pangerl, profesor dogmatike na univerzi v Inomostu, duhovne vaje od 28. avgusta zvečer ob petih do 1. septembra zjutraj ob sedmih. V duhovnih svojih premišljevanjih in konzideracijah je božrnil 163 čč. gg. duhovnikov. Njih ekselencja knezoškof sekovski je duhovne vaje slovesno otvoril in dne 1. septembra s skupnim sv. obhajilom zaključil. Vršile so se v prekrasni kapeli kn.-šk. deškega semenišča. Veselo je bilo poslušati in srek. govorečega propednika.

Profesor dr. Karl Capuder, nadporočnik c. kr. 5. deželnoobrambnega pešpolka, ni v ruskem vjetništvu, kakor so poročali pred kratkim, ampak leži lahko ranjen v neki nemški bolnišnici. Vjetništva se je rešil s svojo hladnokrvnostjo in pogumom. Lahko ranjen je obležal na bojišču med ranjenci in mrtvimi, oblit s krvjo. Ko so prihrumeli Rusi, se je delal za mrtvega. Pobrli so mu denar, uro in poročni prstan ter ga pustili, misleč, da je mrtev. Ponoči je vstal, ogrnil ruski plašč ter prišel skozi ruske straže med Nemce. Iz nemške bolnišnice je pisal svoji soprogi domov.

Gospodarski nadzornik Srbije — Slovenec. Poroča se, da je prestavljen dosedanj gospodarski poročevalec za kragujevačko okrožje v Srbijo, gosp. Avgust Novak, v Beograd na kraljeva posestva Topčider-Banjica ter je obenem imenovan za gospodarskega nadzornika cele Srbije. G. Novak je rodom štajerski Slovenec, iz znane narodne rodbine p. d. pri Cestnem Jožeku v št. Juriju ob južni žel. Star je še le 30 let in je študiral na Dunaju in v Lipskem poljedelstvo. Kragujevačko okrožje je izvrstno uredil. Sedanje mesto je v čast mlademu možu in slovenskemu narodu.

Smrt odličnega pomorskega kapitana in hrvatskega rodoljuba. V Vigo na Španskem je umrl nagle smrti Fran Šoič, pomorski kapitan društva „Adrija“ in c. i. kr. kadet v rezervi. Smrt ga je zalotila v daljni tujini in ni mu bilo usojeno, da bi bil še enkrat videl žarko ljubljeno domovino in ločil se je iz življenja v cvetju 35 let svoje dobe. Pokojnik je bil z vso dušo udan svojemu pomorskemu poklicu in visoko naobražen. Poznal je hrvatski, italijanski, nemški, angleški in španski jezik. Bil pa je tudi vnet rodoljub ter je z veliko pažnjo zasledoval hrvatsko politiko. Željno je pričakoval konca te vojne, da bi se mogel povrniti v naročje svojih milih in dragih. Ali ni dočakal, da bi se mu izpolnila ta želja: prerano je moral leči v grob, daleč od svoje hrvatske domovine.

O pokojnem slovaškem prvoboritelju Svetožarju Hubanu Vojanskem se še poroča: Bil je ognjen rodoljub, zvest svojim narodnim idealom, ki jih nikdar ni zatajil. Tako je zašel čisto v spore z ogrskimi vladami in ogrska sodišča so ga obsojala zaradi njegovega prepričanja v zaporne kazni. Ali tekom časa so se izpremenila politična naziranja in struje med Slovaki, in Huban Vojansky je izgubljal na prišastih in prijateljih. Njegov vpliv se je manjšal in je nazadnje ostal skoro osamljen. Toda vsi, nasprotniki in prijatelji, so soglašali v tem, da je za svojo deželo, za domačo literaturo in za povzdigo narodnega duha izvršil toliko orjaških dela, da mu mora to pripoznavati vsakdo in se klanjati pred njim. Prežet duha svojega očeta, je smatral Huban Vojansky vse delo s peresom kot službo za narod. Naj je izražal svoje simpatije za južne brate, naj je grajal zločinstva, naj je z opisovanjem nje lepote povzdigoval ljubezen do domovine in določal cilje narodnega dela — vsikdar je Vojanskega vodilo plemenito stremljenje. O njegovih povestih piše neki kritik: Povest Vojanskega je knjiga, ki ne izgublja na vrednosti: v svoji svežosti bo vedno blestela kot najlepši cvet slovanske beletristike, kot eden najlepših plodov vse zapadnoslovanske literature.

Vesti od ogrskih Slovencev. „Novine“ pišejo: Horvat Julij, podnotariuš tišinski, je dobo višjo priznanje od ap. kral. veličanstva i je postao nadporočnik. — V Lentibi je 7 hiš, 8 parm, oslice, gospodarske priprave i troje goved zgorelo. Zrok ognja je neznan. — Spadnulo je v vroči paradiž štiri leta staro dete pri hiši Polgar Jožefa, pažitela na južnoj železnici. Dete se je tak poparilo, da je naskori potem vmrlo. — Iz kol je spadno Horvat Ignac na Kapci, kda je seno pelao. Spadaj je tak nesrečen bio, ka je Horvat na mesti mrtve postao. — Griža se širi po Goriškem. Te nevarne beteg ne miluje ne staroga i ne mladoga. V Poznanovcih je edna ženska še tudi mrla od nje. Varvajmo se prehlajenja i nezdrave hrane: nezreloga sada ne vživajmo. — Horvat Stefan, lipjanski krčmar, je v Koti za 1800 koron kúpo ednoga prašička. Stvar je brž tak lepa, ka je te cene vredna.

Graške novice. Dne 15. avgusta, od 8. do 9. ure zvečer, so še skupno zadoneli zvonovi v zvonikih vseh graških cerkva kot slovo, da odromajo. In kmalu se je pričelo odjemalno delo. Kar v prvih tednih so pobrali določene zvonove cerkev: pri Mariji Pomagaj (minoritska cerkev), Vnebovzetje M. B. (pri čč oo. frančiškanih), župni cerkvi sv. Andreja in vojaški ter bolniški cerkvi usmiljenih bratov. Dajte cesarju, kar je cesarjevega, ukaz tako veleval. Žalostni so bili zvoki, ko so te velikane v stolpih razbijali, da. žalostneji kot takrat, ko so bili plat zvana, oznanjevali ogenj ali drugo nesrečo. Sedaj se trudijo z istim delom v župnih cerkvah: mestne župnije (k Presv. Krvi Jezusovi), Sreca Jezusovega, sv. Jožefa, sv. Lenarta, Kalvarije in drugih. „Zdravo Marijo“ pa še ostali vendar oznanjajo, najponosneje pa „Lizika“ na Graškem griču. — V Gradcu nam tu-
~~ti kruha primanjkuje.~~ Ljudje čakajo na kruh in mo-
kogod rane ¼6. do 10. ure in še delj, in slednjič še mnogokrat nič ne dobijo. — Te dni so se že na graškem sadnem trgu slive prodajale po 1 K do 1.20 K 1 kg. No, sedaj so že po 80 vin. In v Mariboru se je že kaznoval, kdor je isti sad prodajal vsaj za vinar višje kot po 40 vin. 1 kg.

Za grižo. 1. Skuhaj tri pesti hrastovega listja, vrzi notri za štiri nožne špice trpotca, pridene nekaj stolčenega galuna in če imaš, nekaj španskega vojske. — 2. Drevesni mah (posebno mah od hrasta in jaget (palm), se skuha v vinu ali sadni pijači. — 3. Borovnice, kot sok, kot mezza ali posušene. — Kdor še ve kaj drugega, naj sporoči.

Zapeka je stanje, ki napravi človeka sprejemljivega za vse kužne bolezni. Po črevih se drži blato in zastruplja žaločec in kri. Kdor se čuti zapečenega, naj je bolj malo, zelenjava in sadje so mu pa najboljša jed. Žlica olja na tešče bo ubranila, da bi se ga prijel krč, ki so pogostoma nasledek hude zapeke. Večkrat jemlji vode po požirku. Voda sama na sebi je izborna čistilo, oslajena z medom ali pa s sladkorjem de nekaterim še bolje. Dobro čistilo je: kupi v lekarni za 20 vinarjev tamarinde, zalij jo s pol litra vode, noter deni še peščico janeža in četrt kilograma kandisa. Kuhaj, dokler ne gre tamarinda čisto narazen, prevri in pij malo zvečer, malo zjutraj. Pije se lahko tudi več dni med vodo, to očisti kri in izčisti čreva.

Bogumila, molitvenik za dekleta, se kakih 10 ali 14 dni ne bo dobil, ker je v knjigovaznici premalo delavcev. Vsi tisti, ki so si ga naročili, naj blago-

hotno potrpijo. Kakor hitro bo knjiga zopet vezana, se takoj razpošlje vsem naročnikom. Naznanjamo še tudi, da se bo knjiga dobivala zdaj v raznih vezavah po K 1.60 do K 2.— komač.

20vinarski nikljasti novi pridejo iz prometa. Nikljasti novi po 20 vinarjev ostanejo v prometu samo do dne 31. decembra 1916. Pri državnih blagajnah se jih bo sprejemalo še do dne 30. aprila 1917. Ker rabi vojaška uprava mnogo kovin za vojaške namene, se naj nikljasti drobiž, kolikor mogoče oddaja bankam in davkarijam. Namesto nikljastega dobimo več železnega drobiža.

Pretrgan promet Radgona—Ljutomer. Graški listi poročajo, da je bil zadnje dni preteklega tedna promet na progi Radgona—Ljutomer zaradi povodnji pretrgan.

Gospodarske novice.

Žrmlje in mlini zaprti. Cesarska namestnija je brzojavno naročila okrajnim glavarstvom na Štajerskem, da se morajo vsi mlini in žrmlje (domači mlini) zapreti. V mlinih se tako dolgo ne bo smelo mleti, dokler uradne komisije ne bodo dognale, koliko žita je v mlinu, ki se ga ni naznanilo oblasti v zmletev. Glede domačih mlinov pa še danes ni jasno, ali jih bo oblast za stalno zaprla ali ne. Upamo, da bo oblast upoštevala, da večina našega ljudstva na deželi, posebno mali posestniki, viničarji in najemniki, brez domačih mlinov ne morejo shajati. Koruza se vsak dan sproti zamelje za žganjce, močnik in druga jedila iz koruzne moke. Naj občine, okrajni zastopi in razne kmečke organizacije takoj vložijo nujne prošnje na cesarsko namestnijo, da se pusti domače mline (žrmlje) proste.

Popis živine. Vlada je odredila popis goveje živine, prašičev, ovac in koz po stanju z dne 10. septembra. V mariborskem okrajnem glavarstvu se je začelo popisovanje, ki se mora vršiti od hiše do hiše, dne 10. septembra. Glavarstvo zahteva, da občina celoten popis določi glavarstvu vsaj do dne 25. septembra t. l.

Ovčje meso. Na Štajerskem so določeni trije brezmesni dnevi, t. j. ponedeljek, sredo in petek. Namestnija je odredila, da se sme v sredo zavživati ovčje meso.

Nakupovanje telet. Dosedaj je bilo dovoljeno prosto nakupovanje telet, starih manj kakor 6 mesecev, od hiše do hiše. Izšla je nova namestniška naredba, ki določa, da je odslej prepovedano prosto nakupovanje telet, starih tudi manj kakor 6 mesecev od hiše do hiše. Sedaj veljajo za prodajo telet vsake starosti ista pravila, kakor pri prodaji druge živine.

Karte za mast. Vodja notranjega ministrstva je dovolil uporabo maščobnih snovi 120 gramov za maščobne izdelke in jedilna olja, oziroma 144 gramov za surovo mast in za težke delavce 150 gramov za maščobne izdelke in jedilna olja, oziroma 180 gramov za surovo mast. Uradne izkaznice bodo imele za vsak teden 6 odrezkov in ker se bodo izdajale za 4 tedne, vsega skupaj 24 odrezkov. Na en odrezek torej pride za težkega delavca 25 gramov maščobnih izdelkov in jedilnega olja ali pa 30 gramov surove masti in za vse druge osebe 20 gramov, oziroma 24 gramov. Izkaznice za težake bodo zaznamovane s črko S.

Najvišje cene za češplje. Izšla je ministrska odredba, po kateri so se določile najvišje cene za suhe, sveže in kuhane češplje. Najvišja cena za suhe slabeše češplje je 18 K za 100 kg, za namizne češplje pa 24 K. Za suhe češplje veljajo sledeče cene: I. vrste 104 K, II. vrste 100 K, III. vrste 95 K, in IV. vrste 65 K; za češpljevo kašo (povidl) 120 kron. Cene veljajo na licu mesta, kjer se je blago pridobilo.

Razne novice.

Juha iz kamenčkov. Tudi pred sto leti je bila velika lakota in draginja. Razume se, da so nekateri boljši posestniki in gostilničarji skrivali živež za svoje lastne potrebe. Niti za drag denar ni bilo dobiti v krčmah ne gorkih, ne mrzlih jedil. — Sila kola lomi, sta dejala dva lačna potnika ter si naštrala deset lepih kamenčkov v potoku. S temi kamenčki se podasta v bližnjo gostilno dobro vedoč, da ne bosta nič jesti dobila. Tedaj naprosita gostilničarko, naj jima skuha kamenčke, ki sta jih prinesla seboj, ker sta silno lačna. Gospodinja, radovedna na to jed, je vrgla kamenje v pisker, nalila vode ter pristavila k ognju. Med kuhanjem je še bodočo juho dobro osolila in pridjala tudi nekaj masla. Na ukaz popotnikov je še morala ubiti zraven osem jajec in to skupaj dobro mešati. Ko je bilo to dovolj prevreto, je še morala dajati v juho večji kos kruha in nekoliko peteršiljčka in seveda še nazadnje tudi primerno porcijo pšenične moke. Ker pa se kamenčki le niso hoteli razkuhati, sta rekla tujca gospodinja, da še manjka saj

ena na drobno zrezljana prekajena klobasa v le-tej juhini zmesi in kamenčki bodo takoj razpadli. Tudi to je storila kuharica, četudi z nevoljo. Končno pride ta nova juha, pravzaprav kaša, na mizo. Srečna popotnika začneta takoj, z velikim tekom jesti to tečno in zelo okusno juho in gostilničarka pa jih je z začudenjem gledala. Še bolj se je pa začudila gospodinja, ker tujca niti enega kamenčka nista pojedla, ko so bili vendar tako dobro zabeljeni. In najbolj se je začudila naša gostilničarka, ko sta jej tujca odgovorila na njeno vprašanje, zakaj da ne pojedata tudi kamenčkov: „Veste, dobra mama, kamenčki so postali zopet trdi; če jih hočete pa vi jesti, pa jih morate še enkrat dobro prekuhati, ampak brez kruha in moke, brez jajec in klobas...“

50 vagonov ječmena zgorelo. Na železniški progi Dunaj—Požun je dne 7. t. m. začelo goreti nekoliko kilometrov vzhodno od Dunaja pri kraju Lassee skladišče, v katerem je bilo shranjenih 50 vagonov ječmena. Kljub pridnemu gašenju je zgorela skoraj vsa ječmenova zaloga. Vzrok požara je popolnoma neznan.

Obleka iz šote. Švedski listi poročajo, da se je po dolgotrajnih poskusih posrečilo švedskemu inženirju Fegrenu izumiti način, kako je možno izdelovati iz šote vlakno, iz katerega bo možno izdelovati zelo trpežno obleko, ki bo imela to prednost, da bo zelo poceni. Nova izumitev se je tako dobro obnesla, da so začeli graditi tri tovarne, v katerih se bo izdelovalo vlakno iz šole.

Sreča. K mizi v gostilni je zahajal tudi neki računski uradnik. Radi smo ga imeli; bil je majhen in neznačen, vedno vesel, poln upanja na boljše čase; zdelo se nam je, da vedno sanja, kako bo še enkrat bogat in srečen. Mesečno je imel plače 200 K; bil je sam, rekli so, da za-se porabi mesečno 150 K, drugih 50 K pa stavi v loterijo in za srečke. In večkrat nam je o teh stvarih razlagal svoje misli. Na tihem si je želel velik dobiček, zadovoljen bi pa bil tudi z manjšim. Že kakih 2000—4000 K bi bila lepa terna. Pred vsem bi si kupil s takim dobitkom zlato uro, kakoršno ima njegov načelnik v uradu. Ko bi pogledala na uro, čutila bi se oba enaka z enakima urama. Imel je nečakino zelo rad in poznal je njeno željo po lepi obleki, po klobuku kakor so v modi, kakšno razočaranje in veselje bi ji napravil. Potem bi nekaj stotakov odrinil pogorelem v domačem kraju. Hčerko svoje postrežnice, ki je vsa jetična, bi poslali za nekaj mesecev v bolnico za bolne na pljučih. Pa tudi sam bi napravil kako daljše potovanje. Tako nam je skoro vsak večer razlagal to svojo bodočo srečo. In pri tem ga ni nič motilo, če je mesec za mesecem mineval, pa ni ničesar zadel v loteriji in ne pri srečkah. Ako smo ga povpraševali, kdaj bo kaj, je vedno ponavljal, da še ni vseh dni konec in da enkrat vendar le tudi njega obišče sreča. Nedavno sem zopet prišel po daljšem potovanju na tujem v to družbo, kjer me že več mesecev ni bilo, in ker računskega uradnika tudi ni bilo, sem vprašal, kje da je. „Ali še ne veš“, mi je rekel obmizni tovariš, „ta revež se je astreil.“ — „Ni mogoče. Kako pa je prišlo do tega?“ — „Zadel je v loteriji glavni dobiček...“

Dopisi.

Maribor. Za okrajnega žitnega nadzornika je imenovan nadučitelj na nemški šoli v Pobrežju, J. Seidler. Žitni nadzorniki imajo nalogo, da nadzirajo ali je vse žito, ki je v mlinih, naznanjeno oblasti ali ne in ali se vrši uporaba žita v pravilni meri.

Maribor. Danes ob 11. uri dopoldne je mariborski župan dr. Schmiderer izročil štirim domačim polkom srebrne robove, dar mariborskega mesta.

Črešnjevci pri Radgoni. Na gostiji Neudauer-Topolnik se je nabralo 10 K za Slovensko Stražo in 9 K za Rdeči križ. Hvala!

Makole. Tukajšnji stražmojster Jožef Kocbek je za svojo požrtvovalnost kot orožnik na Rusko-Poljskem bil odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Celje. V bližnjih dneh bo prodajala mestna občina svinjsko mast, olje in druga živila v hiši bivšega trgovca Ferjana na Rotovškem trgu.

Trbovlje. Igra »V Ljubljano jo dajmo,« katero je priredil dne 3. t. m. telovadni odsek »Orel,« je dobro vspela. Rdečemu križu se bo lahko poslala lepa svota denarja. Ker mnogi niso dobili prostora, se bo igra dne 17. septembra t. l. ob 4. uri popoldne v Društvenem domu ponavljala, koje čisti dobiček je zopet namenjen Rdečemu križu. Cene vstopnic kakor zadnjič: sedež na galeriji 1-20 K, parterni sedež I. vrste 1 K, II. vrste 80 vin, stojišče 50 vin. Po predstavi šaljiva pošta, tamburanje, prosta zabava. Z ozirom na blagi namen prireditve vabi odbor k obilni udeležbi.

St. Lenart pri Laškem. Martin Lapornik, posestnik v St. Lenartu, je daroval 19 K za slepe vojaške namesto venca na grob umrlega Ivana Drobnič, trgovca v Laškem trgu.

Mlini in žrmlje.

Ob sklepu uredništva se nam uradno poroča, da je sedanja vladna odredba glede mlinov in žrmlj samo začasna. Tekom tega tedna bodo posebne komisije pregledovale mline in stehtale žito in moko. Polovico zaloga žita in moke v mlinih se bo oddalo državi, vse drugo pa ostane kmečkemu prebivalstvu. Ko bodo komisije končale delo, bodo mlini lahko mleti zopet kakor dosedaj, seveda samo za tiste, ki bodo za svoje žito imeli dovoljenje okrajnega glavarstva. Tudi na žrmljah se bo, kakor se nam je zadržilo, zopet lahko mlelo, a še le tedaj, ko bo cesarska namestnija izdala tozadevno dovoljenje. Naše uredništvo je opozorilo oblast, da je nujno potrebno, da se domači mlini oprostijo zapore, ker je mnogo posestnikov, viničarjev in najemnikov brez moke, ker mlini radi suhe dolgo časa niso bili v teku. Okrajni komisar dr. Kramer je obljubil, da bo našo željo naznanil cesarski namestniji. — Še enkrat pa opozarjamo občine, da takoj vložijo prošnje na cesarsko namestnijo za oprostitev domačih mlinov.

Listnica uredništva.

Brezno: Ne smemo poročati. — Sv. Marijeta ob Pesnici: Le mirno kri! Glede žrmlj na' napravijo občine takoj dobrotemeljeno prošnjo na cesarsko namestnijo — Krčevina pri Mariboru: Zberite vse zanesljive priče in se pritožite o neprimerni agitaciji dotičnega na okrajni in deželni šolski svet. — Nekaterim naročnikom: Prihodnja petkova „Straža“ bo zopet prinesla daljši seznam padlih, ranjenih in vjetih.

Na Najvišje dovolilo Njegovca ces. in kralj. apostolskega Velikanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša:

200.000 kron.

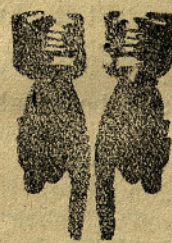
Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

5. oktobra 1916.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

